

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

5^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 12 Νοεμβρίου 2020 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Οικονόμου, Πρόεδρος, Ευαγγελία Μιχολίτση και Άννα Χριστοδουλάκου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 08.10.2020 προδικαστική προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Α.Ε.Π.Π. 1434/09.10.2020 της προσφεύγουσας με την επωνυμία «...» και το διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στο ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της «...» («...») (εφεξής «αναθέτων φορέας»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται και

Της παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «...» και το διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στην ... όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει να γίνει δεκτή η προδικαστική προσφυγή της και να ακυρωθεί η με αριθ. 3771/14.09.2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ..., με την οποία έγινε αποδεκτές οι διευκρινίσεις που παρείχε προς τον αναθέτοντα φορέα η παρεμβαίνουσα επί της οικονομικής της προσφοράς και δη αναφορικά με το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού της ως προς το Τμήμα 1 της σύμβασης, κατά τα ειδικότερα προβαλλόμενα με την προσφυγή της.

Με την παρέμβαση, η παρεμβαίνουσα επιδιώκει την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής και τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια, Άννα Χριστοδουλάκου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την υπ' αριθμ. πρωτ. ... Διακήρυξη της «...» («...») προκηρύχθηκε ηλεκτρονικός ανοικτός διαγωνισμός για την παροχή υπηρεσιών φύλαξης ... (χώρων εναπόθεσης ...) του Συστήματος της ..., της ..., του Χώρου Καταμέτρησης στο σταθμό “...” και του Κτιρίου Γραφείων της ... επί της οδού ..., καθώς επίσης και την προστασία των επιβατών και του προσωπικού της εταιρείας με την αποτροπή ενοχλητικών, απειλητικών και επικίνδυνων ενεργειών τρίτων. Διάρκεια της σύμβασης ορίσθηκε το ένα έτος, με δυνατότητα παράτασης για ένα επιπλέον έτος, η εκτιμώμενη, δε, συνολική αξία αυτής ανέρχεται σε 2.050.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης και ΦΠΑ, ενώ κριτήριο ανάθεσης ορίσθηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει τιμής. Προκήρυξη της σύμβαση εστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 25.07.2019 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Διακήρυξη καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ), καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) (Συστημικός Αριθμός ...). Σύμφωνα με το άρθρο 1.3 της Διακήρυξης, η σύμβαση υποδιαιρείται στα κάτωθι τμήματα : ΤΜΗΜΑ 1: «Φύλαξη των ... (χώρων εναπόθεσης ...) του συστήματος της ... της ...», εκτιμώμενης αξίας ενός εκατομμυρίου οχτακοσίων εβδομήντα δύο χιλιάδων τετρακοσίων Ευρώ (1.872.400,00€) συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: 1.510.00,00€), για την αρχική διάρκεια της σύμβασης. ΤΜΗΜΑ 2 : «Φύλαξη του κτιρίου γραφείων της ... και του ... και του ... του συστήματος ... της ...», εκτιμώμενης αξίας τριακοσίων τριάντα τεσσάρων χιλιάδων οχτακοσίων Ευρώ (334.800,00€) συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: 270.000,00€), για την αρχική διάρκεια της σύμβασης. ΤΜΗΜΑ 3 : «Φύλαξη του χώρου καταμέτρησης στο σταθμό «...» της ...», εκτιμώμενης αξίας τριακοσίων τριάντα τεσσάρων χιλιάδων οχτακοσίων Ευρώ (334.800,00€) συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: 270.000,00 €), για την αρχική διάρκεια της σύμβασης. Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο της Διακήρυξης, ο οικονομικός φορέας δύναται να καταθέσει προσφορά για ένα, περισσότερα ή για όλα τα ως άνω τμήματα.

2. Επειδή, ο επίμαχος διαγωνισμός προκηρύχθηκε από την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «...» (και διακριτικό τίτλο «...»). Η εταιρεία αυτή ιδρύθηκε κατόπιν απορροφήσεως των εταιρειών «...» και «...» από την «...», και μετονομασία της τελευταίας, κατά τις διατάξεις του ν. 3920/2011, δυνάμει της ... κοινής αποφάσεως των ... (...). Η «...» υπάγεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 1 του ..., στον ... περί ... και έχει ως κύρια αρμοδιότητα την ... μέσα στα όρια της ... με μέσα σταθερής τροχιάς. Η ... από την 1.1.2018 αποτελεί θυγατρική της ..., η οποία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, και εξυπηρετεί ειδικό δημόσιο σκοπό, οι μετοχές της οποίας ανήκουν στο σύνολο τους στο Ελληνικό Δημόσιο (βλ. άρθρα 184 παρ.1, 185 παρ. 1, 187 παρ. 1, 197 παρ. 1 και Παράρτημα Δ του ν. 4389/2016 Α'94). Επομένως, η ... αποτελεί «αναθέτοντα φορέα» στον τομέα των μεταφορών, κατά την έννοια του άρθρου 224 παρ.1 και 2 του ν. 4412/2016 (άρθρα 4 παρ. 1 και 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ (ΕΕ L 94) (βλ. ΕΑ ΣτΕ 43/2019), όπως, άλλωστε, είχε ήδη κριθεί υπό την ισχύ της οδηγίας 2004/17/ΕΕ (βλ. Ε.Α. 19,20/2020, 220-226/2013, 108/2014, 386/2015, 10/2017 κ.ά.).

3. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει κατατεθεί, πληρωθεί και δεσμευθεί το νόμιμο παράβολο κατά τις διατάξεις του άρθρου 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 5 παρ. 1 και 2 του Π.Δ. 39/2017 (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., εξοφληθέν δυνάμει του από 08.10.2020 αποδεικτικού εξόφλησης της ..., δεσμευμένο, όπως προκύπτει από την εκτύπωση της σχετικής σελίδας της Γ.Γ.Π.Σ.), ύψους 7.550,00€, δεδομένου ότι ο προϋπολογισμός χωρίς Φ.Π.Α. και δικαίωμα προαίρεσης του τμήματος 1 του διαγωνισμού, στο οποίο αφορά η υπό εξέταση προσφυγή ανέρχεται στο ποσό των 1.510.00,00€.

4. Επειδή, η υπό εξέταση προσφυγή, ενόψει του αντικειμένου του διαγωνισμού, της συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης, σύμφωνα με το άρθρο 345 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 1 περ. α) του Π.Δ. 39/2017, καθώς και του χρόνου δημοσίευσης της Διακήρυξης, σύμφωνα με τα άρθρα 5 περ. β), 61 παρ. 1, 376 και 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, εμπίπτει στο πεδίο

εφαρμογής των διατάξεων του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016 και στην καθ' ύλην και κατά χρόνο αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π.

5. Επειδή, η υπό κρίση προσφυγή έχει κατατεθεί νομίμως και εμπροθέσμως, σύμφωνα με το άρθρο 361 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, το άρθρο 4 παρ. 1 περ. α) και το άρθρο 8 παρ. 3 του Π.Δ. 39/2017, καθώς η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στους διαγωνιζόμενους μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. στις 28.09.2020, οπότε και έλαβε γνώση αυτής η προσφεύγουσα και η προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 08.10.2020, κοινοποιήθηκε, δε, στην Α.Ε.Π.Π. από την προσφεύγουσα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αυθημερόν.

6. Επειδή, μετ' εννόμου συμφέροντος ασκήθηκε η προδικαστική προσφυγή, καθώς στο επίμαχο τμήμα 1 του διαγωνισμού η προσφεύγουσα κατετάγη δεύτερη, μετά την παρεμβαίνουσα, η οποία, κατόπιν της αποδοχής των χορηγηθεισών εκ μέρους της διευκρινίσεων, παραμένει προσωρινή ανάδοχος.

7. Επειδή, η υπό κρίση παρέμβαση έχει ασκηθεί νομίμως και εμπροθέσμως, δια καταθέσεως στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 19.10.2020, δεδομένου ότι ο αναθέτων φορέας προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής προς τους λοιπούς διαγωνιζόμενους, μεταξύ των οποίων και η παρεμβαίνουσα μέσω του συστήματος επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 περ. α) του Π.Δ. 39/2017, στις 09.10.2020. Η ως άνω παρέμβαση κοινοποιήθηκε από τον αναθέτοντα φορέα στους λοιπούς διαγωνιζόμενους μέσω του συστήματος επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 20.10.2020. Περαιτέρω, ασκείται μετ' εννόμου συμφέροντος, επιδιώκοντας τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, με την οποία η παρεμβαίνουσα παραμένει προσωρινή ανάδοχος στο επίμαχο τμήμα 1 του διαγωνισμού.

8. Επειδή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 14918/20.10.2020 έγγραφό του, το οποίο κοινοποίησε, μέσω του συστήματος επικοινωνίας του ηλεκτρονικού

τόπου του διαγωνισμού προς «όλους τους συμμετέχοντες» στις 20.10.2020, ο αναθέτων φορέας υπέβαλε τις απόψεις του επί της υπό εξέταση προσφυγής.

9. Επειδή, όπως προαναφέρθηκε, με την υπ' αριθμ. πρωτ. ... Διακήρυξη της «...» («...») προκηρύχθηκε Ανοικτός Διαγωνισμός «Για την παροχή υπηρεσιών φύλαξης ... (χώρων εναπόθεσης ...) του Συστήματος της ..., της ..., του Χώρου Καταμέτρησης στο σταθμό “...” και του Κτιρίου Γραφείων της ... επί της οδού ..., καθώς επίσης και την προστασία των επιβατών και του προσωπικού της εταιρείας με την αποτροπή ενοχλητικών, απειλητικών και επικίνδυνων ενεργειών τρίτων. Στο διαγωνισμό συμμετείχαν υποβάλλοντας προσφορές η προσφεύγουσα (προσφορά με α/α συστήματος ...), η παρεμβαίνουσα (προσφορά με α/α συστήματος ...) και η εταιρεία «...» (προσφορά με α/α συστήματος ...). Με την με αριθ. 3426/8-10-2019 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ... εγκρίθηκε το από 26.09.2019 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και, στα τμήματα 1 και 2 του διαγωνισμού αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος η παρεμβαίνουσα και κατετάγη δεύτερη η προσφεύγουσα, στο, δε, τμήμα 3 του διαγωνισμού, αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος η προσφεύγουσα. Κατά της ως άνω με αριθ. 3426/8-10-2019 απόφασης του αναθέτοντος φορέα, κατά το μέρος που με αυτήν έγινε δεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας και αναδείχθηκε αυτή προσωρινή ανάδοχος στα τμήματα 1 και 2 του διαγωνισμού, η προσφεύγουσα άσκησε την με ΓΑΚ 1335/04.11.2019 προδικαστική προσφυγή, ζητώντας την ακύρωση της προαναφερθείσας απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της ..., κατά το μέρος αυτής, με το οποίο κρίθηκε παραδεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας, η οποία αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος στα Τμήματα 1 και 2 της σύμβασης. Η ως άνω προδικαστική προσφυγή της προσφεύγουσας εταιρείας έγινε εν μέρει δεκτή με την 1454/2019 απόφαση της Α.Ε.Π.Π. και δη όσον αφορά στο Τμήμα 1 της σύμβασης. Αίτηση αναστολής της παρεμβαίνουσας κατά του σκέλους της 1454/2019 απόφασης της Α.Ε.Π.Π. με το οποίο έγινε δεκτή η ως άνω προσφυγή της προσφεύγουσας απορρίφθηκε με την ΕΑ 19/2020. Επίσης, αίτηση αναστολής της προσφεύγουσας κατά του σκέλους της 1454/2019 απόφασης της Α.Ε.Π.Π. με το οποίο απορρίφθηκε η προσφυγή της,

Αριθμός Απόφασης:1504 /2020

απορρίφθηκε με την ΕΑ 20/2020. Ειδικότερα, με την με ΓΑΚ 1335/04.11.2019 προσφυγή της, η προσφεύγουσα είχε προβάλει ότι η οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας για το Τμήμα 1 της επίδικης σύμβασης φαινόταν ασυνήθιστα χαμηλή κατά το σκέλος του διοικητικού κόστους και του κόστους αναλωσίμων με αποτέλεσμα να τίθεται σε κίνδυνο η εκτέλεση της συναφθισομένης σύμβασης και, συνεπώς, όφειλε ο αναθέτων φορέας να την καλέσει να παράσχει διευκρινίσεις κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 313 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι, αφού το προβλεπόμενο από τη διακήρυξη κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού του αναδόχου αποτελεί το μείζον μέρος του διοικητικού κόστους, το υπόλοιπο μέρος του δηλωθέντος από την παρεμβαίνουσα ως διοικητικό κόστος ποσού αλλά και το ποσό του κόστους αναλωσίμων δεν επαρκούν για την κάλυψη άλλων δαπανών, όπως της έκδοσης εγγυητικής επιστολής, της ασφάλισης αστικής και επαγγελματικής ευθύνης έναντι τρίτων, του εξοπλισμού προσωπικής προστασίας (όπως φωσφορίζοντα γιλέκα και υποδήματα ασφαλείας), των φορητών ασυρμάτων, της στολής και της εξάρτησης του προσωπικού. Με την υπ' αριθμ. 1454/2019 απόφαση, ο λόγος αυτός έγινε δεκτός από την Α.Ε.Π.Π. με την αιτιολογία ότι, αφού η παρεμβαίνουσα εταιρεία προσφέρει προσωπικό 89 ατόμων για την παροχή των υπηρεσιών του Τμήματος 1, το συνολικό κόστος εκπαίδευσης για το τμήμα αυτό ανέρχεται στο ποσό των 8.900 € (89 άτομα x 50 ευρώ x 2 ημέρες), καθώς και ότι η εν λόγω εκπαίδευση αφορά στο σύνολο της διάρκειας της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της παράτασης παροχής των υπηρεσιών για ένα (1) έτος. Η παρεμβαίνουσα, δε, προσέφερε ως διοικητικό κόστος στην οικονομική προσφορά της τιμή 6.474,24 ευρώ για κάθε έτος της σύμβασης (καθώς και ποσό 6.474,24 € για κόστος αναλωσίμων). Έκρινε δε η Α.Ε.Π.Π. ότι από τους όρους της Διακήρυξης και τη σχετική υπ' αριθμ. 13929/28.8.2019 διευκρίνιση του αναθέτοντος φορέα, προκύπτει ότι η εκπαίδευση θα λάβει χώρα «εξ αρχής της σύμβασης», συνεπώς, το επίμαχο κονδύλιο των 8.900,00€ θα πρέπει να καλύπτεται από τον προϋπολογισμό των διαγωνιζομένων που αφορά στο πρώτο έτος της σύμβασης. Κατ' ακολουθία, το διοικητικό κόστος που έχει υπολογίσει η αιτούσα για το πρώτο έτος της σύμβασης υπολείπεται του

κόστους εκπαίδευσης και κατά το μέρος αυτό η προσφορά της φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή. Η ως άνω αιτιολογία κρίθηκε νόμιμη με την υπ' αριθμ. 19/2020 Απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία κρίθηκαν τα κάτωθι: «12. Επειδή, η αιτιολογία αυτή της προσβαλλόμενης απόφασης της Α.Ε.Π.Π. φαίνεται νόμιμη και επαρκής. Και τούτο, διότι η προβλεπόμενη από την Διακήρυξη εκπαίδευση του προσωπικού του αναδόχου διενεργείται από τον αναθέτοντα φορέα άπαξ μετά την ανάθεση της σύμβασης, η οποία έχει διάρκεια ένα έτος, η παράταση δε της ισχύος αυτής για ένα ακόμη έτος απόκειται στην ευχέρεια του αναθέτοντος φορέα. Κατ' ακολουθία, τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα από την αιτούσα, δηλαδή ότι δεν προκύπτει από τη Διακήρυξη ότι το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού πρέπει να καλύπτεται από την οικονομική προσφορά των υποψηφίων για το πρώτο έτος της σύμβασης, καθώς και ότι δεν προκύπτει πότε πρέπει να καταβληθεί το κόστος εκπαίδευσης, δεν πιθανολογούνται σοβαρά ως βάσιμα. Επίσης, ο ισχυρισμός της αιτούσας ότι η συγκεκριμένη εκπαίδευση ενημέρωσης επί θεμάτων τροχιάς και εργασίας επί ή πλησίον της τροχιάς δεν συνδέεται υποχρεωτικά με την εκτέλεση μίας και μόνον σύμβασης και ότι το κόστος της δεν βαρύνει την προσφορά για συγκεκριμένη σύμβαση, αλλά εντάσσεται στα γενικά έξοδα της εταιρείας, δεν πιθανολογείται σοβαρά ως βάσιμος, διότι, κατά τα προαναφερθέντα, η Διακήρυξη προβλέπει την εκπαίδευση του προσωπικού του αναδόχου από τον αναθέτοντα φορέα, συνεπώς η εκπαίδευση αυτή δεν δύναται κατ' αρχήν να αναπληρωθεί από άλλη τυχόν εκπαίδευση που έχει λάβει το προσωπικό του υποψηφίου αναδόχου. Εξάλλου, η αιτούσα δεν προβάλλει συγκεκριμένους ισχυρισμούς, ούτε επικαλείται αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με αντίστοιχου περιεχομένου εκπαίδευση που έχει λάβει το προσωπικό της προκειμένου να τεκμηριώσει τον ισχυρισμό της. Τέλος, ισχυρίζεται η αιτούσα ότι στο υπόδειγμα της οικονομικής προσφοράς που έπρεπε να συμπληρώσουν οι συμμετέχοντες στον επίδικο διαγωνισμό προβλεπόταν μόνον προσφορά τιμής διοικητικού κόστους ως ποσοστό επί του συνολικού εργατικού κόστους και δεν προβλεπόταν προσφορά τιμής ειδικώς για το κόστος εκπαίδευσης. Ούτε ο ισχυρισμός αυτός πιθανολογείται σοβαρά ως βάσιμος, αφού η μη πρόβλεψη στο

υπόδειγμα της οικονομικής προσφοράς πεδίου για την καταχώριση ειδικώς του κόστους εκπαίδευσης ως αυτοτελές κονδύλιο του διοικητικού κόστους δεν αναιρεί την υποχρέωση που επιβάλλεται από τη Διακήρυξη να συνυπολογισθεί στην προσφορά τιμής για το διοικητικό κόστος το κόστος εκπαίδευσης. Ανεξαρτήτως δε του τρόπου με τον οποίο εξάγεται η τιμή του διοικητικού κόστους, αυτό προσδιορίζεται στην οικονομική προσφορά των υποψηφίων αναδόχων σε απόλυτη τιμή.» Σημειώνεται, δε, ότι, κατόπιν αποδοχής του ως άνω λόγου της προσφυγής αναφορικά με το κόστος εκπαίδευσης του Τμήματος 1, απορρίφθηκαν ως αλυσιτελώς προβαλλόμενοι οι λοιποί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ως προς τη μη επάρκεια του δηλωθέντος από την παρεμβαίνουσα ποσού του διοικητικού κόστους για την κάλυψη άλλων προβλεπόμενων από τη διακήρυξη κονδυλίων που εντάσσονται στο διοικητικό κόστος και στο κόστος αναλωσίμων για το ίδιο Τμήμα του διαγωνισμού.

10. Επειδή, εν συνεχεία, στις 22.05.2020 ο αναθέτων φορέας απέστειλε στην παρεμβαίνουσα και κοινοποίησε στους λοιπούς διαγωνιζόμενους την υπ' αριθμ. πρωτ. 6376/15.05.2020 επιστολή αναζήτησης διευκρινίσεων με το εξής περιεχόμενο: «*Κύριοι, 1. Σε συνέχεια και σε συμμόρφωση με την απόφαση 19/2020 της Επιτροπής Αναστολών (ΕΑ) του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) (σε συνάφεια και με την σχετική 20/2020 παρόμοια), αναφορικά με την εν θέματι διαγωνιστική διαδικασία, σας ζητείται όπως, εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη της παρούσας, εξηγήσετε (και επί τη βάση του άρθρου 313 του ν. 4412/2016) το ύψος του κόστους - τιμής των στοιχείων της οικονομικής σας προσφοράς που παρίστανται, κατά την ανωτέρω απόφαση, ασυνήθιστα χαμηλά και αναφέρονται στα οικεία χωρία του αιτιολογικού και διατακτικού της ανωτέρω αποφάσεως (19/2020 της ΕΑ του ΣΤΕ). 2. Οι ανωτέρω εξηγήσεις δέον όπως λάβουν υπ' όψιν και το άρθρο 313, παρ. 2 του ν. 4412/2016 και να υπάρχει αναφορά και στα εκεί αναφερόμενα στοιχεία - παραμέτρους, εφόσον σχετίζονται με αυτές.»* Η παρεμβαίνουσα ανταποκρίθηκε στην ως άνω πρόσκληση παροχής διευκρινίσεων την 01.06.2020, παρέχοντας διευκρινίσεις αποκλειστικά ως προς το κόστος εκπαίδευσης. Όπως, δε, αναφέρει η παρεμβαίνουσα στην απαντητική επιστολή

της «Σύμφωνα με το αιτιολογικό και το διατακτικό της απόφασης 19/2020 του Συμβουλίου της Επικρατείας, στο οποίο παραπέμπει η ανωτέρω (1) σχετική επιστολή σας, αντικείμενο των διευκρινίσεων αποτελεί αποκλειστικά το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού του αναδόχου. Άλλες αιτιάσεις που είχαν προβληθεί ενώπιον της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), απορρίφθηκαν με την απόφαση 1454/2019 του 5ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ και δεν επαναπροβλήθηκαν ενώπιον της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας. Συνεπώς δεν αποτέλεσαν αντικείμενο εξέτασης της απόφασης 19/2020 της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας και για τον λόγο αυτό δεν αποτελούν αντικείμενο διευκρινίσεων, σύμφωνα με το έγγραφό σας. Επί της ουσίας του ερωτήματος, συμπληρωματικά και διευκρινιστικά ως προς όσα είχαμε ήδη αναφέρει κατά τη διαδικασία ενώπιον της ΑΕΠΠ και της Επιτροπής Αναστολών του ΣτΕ, όπου είχαμε προσδιορίσει το ετήσιο κόστος της εκπαίδευσης στο ποσό των 4.500 ευρώ, αναφέρουμε τα ακόλουθα: ...». Εν συνεχεία η Επιτροπή Διαγωνισμού με το από 04.06.2020 Πρακτικό της αποδέχθηκε τις χορηγηθείσες από την παρεμβαίνουσα διευκρινίσεις, με την ακόλουθη αιτιολογία «Σκοπός της συνεδρίασης ήταν η αξιολόγηση των διευκρινίσεων που εδόθησαν από την εταιρεία ... με την από 01.06.2020 επιστολή της που αναρτήθηκε στην πλατφόρμα Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. για το Τμήμα 1 του διαγωνισμού ... (Συνημμένο 2), σε συνέχεια της με αρ. πρωτ. 6376/15.05.2020 επιστολής της ... (Συνημμένο 1) και σύμφωνα με το αιτιολογικό και το διατακτικό της απόφασης 19/2020 του Συμβουλίου της Επικράτειας. Αντικείμενο των διευκρινίσεων αποτελεί κατά την ανωτέρω απόφαση αποκλειστικά το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού του αναδόχου. Η επιτροπή προχώρησε στις απαραίτητες ενέργειες για την συλλογή των σχετικών στοιχείων και στην εξέτασή τους. Από την εξέταση αυτή προέκυψε ότι με βάση τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η ... (πιστοποιητικό εκπαίδευσης και βεβαιώσεις), η εταιρεία ... δεν θα χρειασθεί να εκπαιδεύσει περισσότερους από 45 εργαζομένους για το πρώτο έτος της σύμβασης. Τοιουτοτρόπως, ο προϋπολογισμός της εκπαίδευσης για το πρώτο έτος της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 4.500€ (45 άτομα x 100€), όπως περαιτέρω αναφέρει και η εταιρεία ... στην συνημμένη επιστολή της

(Συνημμένο 2). Με βάση τους όρους της διακήρυξης και τα αναλυτικά στοιχεία (Συνημμένο 3), τα οποία και η ανωτέρω εταιρεία παραθέτει, ο υπολογισμός του κόστους εκπαίδευσης κρίθηκε ορθός και το κόστος αυτής επαρκώς τεκμηριωμένο.». Το ως άνω Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού εγκρίθηκε με την με αριθ. 3771/14.09.2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ..., κατά της οποίας ασκήθηκε η υπό εξέταση προσφυγή.

11. Επειδή, στο άρθρο 313 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «*Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 84 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) 1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης του αναθέτοντος φορέα, την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά. 2. ... 3. Ο αναθέτων φορέας αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. ...».*

12. Επειδή, στη Διακήρυξη που διέπει το διαγωνισμό ορίζονται τα ακόλουθα: «*2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης, τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ της διακήρυξης και σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3863/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται σε ευρώ ανά τμήμα. Στην ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος οι οικονομικοί φορείς συμπληρώνουν στην οικονομική προσφορά το συνολικό συμβατικό τίμημα του κάθε τμήματος που αφορά η προσφορά. ... Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. ... Στην προσφορά τους, οι οικονομικοί φορείς, πρέπει*

να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. ... 3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών ... Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται το άρθρο 313 ν. 4412/2016. ... 4. Όροι εκτέλεσης της σύμβασης ... 4.7 Ασφαλίσεις Ο Ανάδοχος, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης, χωρίς να περιορίζονται οι ευθύνες και υποχρεώσεις του σύμφωνα με τη Σύμβαση, οφείλει να ασφαλίσει προσωπικό, μηχανήματα, υλικά, και τρίτους, με δικές του δαπάνες, με βάση τις διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας και του παρόντος άρθρου. Η επιλεγθισομένη από τον Ανάδοχο ασφαλιστική εταιρεία θα πρέπει να δύναται να ασφαρίζει παρεμφερή έργα σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις. Ο Ανάδοχος πρέπει να παραδώσει το ασφαλιστήριο συμβόλαιο δύο (2) ημέρες τουλάχιστον πριν την υπογραφή της Σύμβασης, σε διαφορετική περίπτωση, καθώς και όταν το ασφαλιστήριο δεν είναι σύμφωνο με τα παρακάτω, η ... δικαιούται να αρνηθεί την υπογραφή της. ... Παράρτημα II Όροι ασφαλείας ... Ο Ανάδοχος αμέσως μετά την ανάθεση του έργου και πριν την ανάληψη των καθηκόντων του υποχρεούται να συντάξει κατάσταση με πλήρη στοιχεία για κάθε εργαζόμενο του και να υποβάλει στην ... αίτημα εκπαίδευσης. ... Η εκπαίδευση, η πιστοποίηση, η έκδοση και ανανέωση των πιστοποιητικών είναι ευθύνη της .... Η εκπαίδευση της ... γίνεται σύμφωνα με τους Κανονισμούς και τις Διαδικασίες που αφορούν την λειτουργία της ... σε Θέματα Ασφάλειας Τροχιάς και στην αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στις εγκαταστάσεις του .... Εκπαίδευση και προσόντα του προσωπικού του αναδόχου ... Το προσωπικό του Αναδόχου το οποίο θα εργασθεί στις εγκαταστάσεις της ... οφείλει να έχει υποστεί την Υποχρεωτική Εκπαίδευση της ... σε Κανονισμούς και Διαδικασίες που αφορούν την λειτουργία του συστήματος, σε Θέματα Ασφάλειας Τροχιάς και στην αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Εφιστάται η προσοχή του

Αναδόχου στο Συνημμένο 1 το οποίο περιγράφει τις απαιτήσεις της εκπαίδευσης αυτής. Ο αριθμός των ατόμων από το προσωπικό του Αναδόχου καθώς και τα προγράμματα εκπαίδευσης που θα πρέπει να παρακολουθήσουν θα καθοριστούν πριν την υπογραφή της σύμβασης. Η ... παρέχει τη συγκεκριμένη εκπαίδευση στον Ανάδοχο με κόστος πενήντα (50,00) Ευρώ ανά άτομο και ανά ημέρα. Η χρονική διάρκεια ισχύος της ληφθείσας εκπαίδευσης παύει ισχύουσα με τη λήξη της σύμβασης του κατά περίπτωση Αναδόχου, ανεξαρτήτως χρονικής διάρκειας αυτής, η δε μέγιστη χρονική διάρκειά της, σε περίπτωση μακροχρόνιων ή επαναλαμβανομένων με τον ίδιο Ανάδοχο, συμβάσεων, ανέρχεται στα κατά τα οριζόμενα από τις διαδικασίες της Εταιρείας, αναλόγως του επιπέδου πιστοποίησης, τα οποία και είναι: Ενημερωμένος επί Θεμάτων Τροχιάς, χωρίς ημερομηνία λήξης. Πιστοποιημένος για Εργασίες Επί ή Πλησίον της Τροχιάς, με ισχύ δύο (2) ετών. ... Όλο το προσωπικό κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης με ευθύνη του Αναδόχου πρέπει να φέρει τον απαραίτητο Εξοπλισμό Προσωπικής Προστασίας (ΠΕΠ) που είναι το φωσφορίζον γιλέκο και υποδήματα ασφαλείας πιστοποιημένα τουλάχιστον κατά EN345. ... Παράρτημα V Τεχνικές προδιαγραφές Τμήμα 1 ... ΤΠ-5.2 ΣΤΟΛΗ – ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ Ο τύπος της στολής του προσωπικού του Αναδόχου θα είναι σύμφωνος με τα οριζόμενα στην Υπουργική Απόφαση Φ.456/38/505989/Σ.4746 ΦΕΚ 3435, όπως αυτή ισχύει σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 1016/109/231-κδ' ΦΕΚ 1085. ... Η στολή πρέπει να φέρει τα εξής διακριτικά: ... • Φακό τύπου ... κατά την διάρκεια της νύκτας. • Υποδήματα ασφαλείας και γιλέκο Hi-Vi. ...».

13. Επειδή, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι μη νομίμως και κατά παράβαση της υποχρέωσης συμμόρφωσής του με την υπ' αριθμ. 19/2020 Απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ο αναθέτων φορέας με την προσβαλλόμενη απόφασή του έκανε δεκτές τις παρασχεθείσες από την παρεμβαίνουσα διευκρινίσεις, οι οποίες περιορίζονταν αποκλειστικά στην αιτιολόγηση του κόστους εκπαίδευσης, ενώ, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, οι διευκρινίσεις της παρεμβαίνουσας έπρεπε, σύμφωνα με την ως άνω Απόφαση του Δικαστηρίου, να εκτείνονται και στην αιτιολόγηση και των λοιπών κονδυλίων του διοικητικού κόστους, καθώς και του κόστους

αναλωσίμων, καθώς οι σχετικοί ισχυρισμοί περί των κονδυλίων αυτών που είχε προβάλει με την με Γ.Α.Κ. 1335/04.11.2019 προδικαστική προσφυγή της δεν είχαν εξεταστεί επί της ουσίας από την Α.Ε.Π.Π., αλλά είχαν απορριφθεί ως αλυσιτελώς προβαλλόμενοι κατόπιν αποδοχής του ισχυρισμού της προσφυγής που αφορούσε στο ύψος του κόστους εκπαίδευσης. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα στρέφεται κατά αυτών καθ' εαυτές των χορηγηθείσων διευκρινίσεων της παρεμβαίνουσας ως προς το κόστος εκπαίδευσης, ενώ προβάλλει ότι, ακόμη κι αν το ύψος του κόστους εκπαίδευσης που υπολογίζει με τις διευκρινίσεις της η παρεμβαίνουσα θεωρηθεί τεκμηριωμένο, το υπολειπόμενο ποσό του δηλωθέντος εκ μέρους της παρεμβαίνουσας διοικητικού κόστους δεν επαρκεί για την κάλυψη των λοιπών κονδυλίων του διοικητικού κόστους που προβλέπονται στη διακήρυξη.

14. Επειδή, όπως προαναφέρθηκε, η Α.Ε.Π.Π. με την υπ' αριθμ. 1454/2019 απόφασή της, έκρινε ότι το κονδύλιο των 8.900,00€, στο οποίο ανέρχεται, βάσει της διακήρυξης, το κόστος εκπαίδευσης, θα πρέπει να καλύπτεται από τον προϋπολογισμό των διαγωνιζομένων που αφορά στο πρώτο έτος της σύμβασης, κατ' ακολουθία, δε, το διοικητικό κόστος ύψους 6.474,24€ που έχει υπολογίσει η παρεμβαίνουσα για το πρώτο έτος της σύμβασης υπολείπεται του κόστους εκπαίδευσης και κατά το μέρος αυτό η προσφορά της φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή. Με την από 01.06.2020 επιστολή χορήγησης διευκρινίσεων, η παρεμβαίνουσα υπολόγισε το κόστος εκπαίδευσης σε 4.500,00€, διότι, όπως αναφέρει, δεν θα απαιτηθεί να εκπαιδευτεί κατά το πρώτο έτος εκτέλεσης της σύμβασης το σύνολο του προσωπικού (89 άτομα) που απαιτούνται για την εκτέλεση της επίμαχης σύμβασης και ειδικότερα δεν θα απαιτηθεί να εκπαιδευτούν πάνω από 45 άτομα κατά το πρώτο έτος εκτέλεσης της σύμβασης, διότι ορισμένοι από τους εργαζομένους της έχουν λάβει ήδη εκπαίδευση, η οποία ανανεώνεται διαρκώς. Με την αίτηση αναστολής που είχε ασκήσει η παρεμβαίνουσα κατά της ως άνω υπ' αριθμ. 1454/2019 απόφασης της Α.Ε.Π.Π. ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, προέβαλε, μεταξύ άλλων, ότι η συγκεκριμένη εκπαίδευση ενημέρωσης επί θεμάτων τροχιάς και εργασίας επί ή πλησίον της τροχιάς δεν συνδέεται υποχρεωτικά με την εκτέλεση

μίας και μόνον σύμβασης και ότι το κόστος της δεν βαρύνει την προσφορά για συγκεκριμένη σύμβαση, αλλά εντάσσεται στα γενικά έξοδα της εταιρείας. Ο ισχυρισμός αυτός της παρεμβαίνουσας απορρίφθηκε από το Δικαστήριο με προέχουσα αιτιολογία, ότι η Διακήρυξη προβλέπει την εκπαίδευση του προσωπικού του αναδόχου από τον αναθέτοντα φορέα, συνεπώς η εκπαίδευση αυτή δεν δύναται κατ' αρχήν να αναπληρωθεί από άλλη τυχόν εκπαίδευση που έχει λάβει το προσωπικό του υποψηφίου αναδόχου. Περαιτέρω, όπως επίσης προαναφέρθηκε, κατόπιν αποδοχής του ισχυρισμού της με Γ.Α.Κ. 1335/04.11.2020 προσφυγής αναφορικά με το κόστος εκπαίδευσης του Τμήματος 1, απορρίφθηκαν ως αλυσιτελώς προβαλλόμενοι οι λοιποί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ως προς τη μη επάρκεια του δηλωθέντος από την παρεμβαίνουσα ποσού του διοικητικού κόστους για την κάλυψη άλλων προβλεπόμενων από τη διακήρυξη κονδυλίων που εντάσσονται στο διοικητικό κόστος και στο κόστος αναλωσίμων για το ίδιο Τμήμα του διαγωνισμού. Ήτοι, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα από την προσφεύγουσα, το ότι η κρίση ως προς το κόστος εκπαίδευσης αρκούσε για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το δηλωθέν από την παρεμβαίνουσα διοικητικό κόστος ήταν ανεπαρκές, ουδόλως συνεπάγεται ότι κατά τα λοιπά το δηλωθέν αυτό διοικητικό κόστος ήταν επαρκές. Αντίθετα, εφόσον κρίθηκε ότι ένα από τα κονδύλια που εντάσσονται στο διοικητικό κόστος αρκεί ώστε να κριθεί η προσφορά της παρεμβαίνουσας ασυνήθιστα χαμηλή, σε κάθε περίπτωση, οι διευκρινίσεις της παρεμβαίνουσας όφειλαν να αιτιολογούν τόσο το ύψος του κονδυλίου αυτού, όσο και των λοιπών κονδυλίων που εντάσσονται στο διοικητικό κόστος, τα οποία αναγκαίως επηρεάζονται. Τούτο δε πολλώ μάλλον εν προκειμένω, δεδομένου ότι, όπως κρίθηκε, το οριζόμενο από τη διακήρυξη κόστος εκπαίδευσης υπερβαίνει το σύνολο του διοικητικού κόστους που έχει υπολογίσει η παρεμβαίνουσα για το πρώτο έτος της σύμβασης. Συνακόλουθα, οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί του αναθέτοντος φορέα και της παρεμβαίνουσας, σύμφωνα με τους οποίους αντικείμενο των διευκρινίσεων ήταν αποκλειστικά η αιτιολόγηση του κόστους εκπαίδευσης, είναι αβάσιμοι και απορριπτέοι. Απορριπτέοι ως αβάσιμοι είναι και οι ισχυρισμοί της παρεμβαίνουσας σύμφωνα με τους οποίους οι λοιποί

ισχυρισμοί της προσφεύγουσας δεν εξετάστηκαν από το Δικαστήριο επειδή δεν προβλήθηκαν ενώπιόν του από την προσφεύγουσα. Τούτο, δε, διότι, δεδομένης της αποδοχής της προσφυγής της αναφορικά με το Τμήμα 1 του διαγωνισμού, η προσφεύγουσα δεν θεμελιώνει έννομο συμφέρον προς προσβολή της απόφασης της Α.Ε.Π.Π. κατά το μέρος που αφορούσε το Τμήμα αυτό (ΕΑ ΣτΕ 28/2019). Εξ όλων των ανωτέρω συνάγεται, ότι μη νομίμως έγιναν δεκτές οι διευκρινίσεις της παρεμβαίνουσας, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα από την προσφεύγουσα, οι λοιπές, δε, επιμέρους αιτιάσεις της προσφεύγουσας προβάλλονται αλυσιτελώς (πρβλ ΕΑ ΣτΕ 308/2020, ΣτΕ 7μ. 2465/2018 σκ. 14).

15. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή και να απορριφθεί η ασκηθείσα παρέμβαση.

16. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο ύψους 7.550,00€ που κατέβαλε η προσφεύγουσα, κατά τις διατάξεις του άρθρων 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την με αριθ. 3771/14.09.2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ..., κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου (κωδικός ...) ύψους 7.550,00€ στην προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 12 Νοεμβρίου 2020 και εκδόθηκε στις 23 Νοεμβρίου 2020 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Μιχαήλ Οικονόμου

Μαρία Κατσαρού